

Steeds meer KMO's in België !

ZELFSTANDIG

HR p.10
Alles weten over
occasioneel telewerk

Juridisch p.18
Nieuwe regels voor
invordering van
consumentenschulden

Vraag-Antwoord p.22
Digitale facturen voor
consumentenklanten ?

Link/2500 All in One, zo eenvoudig kan het zijn!

Flexibel betalingen
aanvaarden, waar
uw klanten zich
ook bevinden.

Licht en compact

De Link/2500 is licht en compact, waardoor hij ideaal is om overal mee te nemen

4G et Wifi

Schakel gemakkelijk tussen 4G en wifi. Gratis simkaart en data zijn inbegrepen

DCC

Met DCC (Dynamic Currency Conversion) betalen uw klanten gemakkelijk in hun eigen valuta

Geen vaste kosten

Geen maandelijkse kosten of minimale contractduur. Prijzen vanaf €0.04 per transactie

Meer informatie?

Contacteer ons op
+32(0)78 15 20 19

Editoriaal

Daniel Cauwel
Voorzitter van SDZ
daniel.cauwel@sdz.be

Het zijn niet alleen de boeren die lijden!

Niet alleen boeren bevinden zich in een moeilijke situatie. Volgens de cijfers van GraydonCreditsafe zijn maar liefst 980 bedrijven in januari failliet gegaan. Dit is de dodelijkste januari in vier jaar tijd.

Als we naar de cijfers kijken, zien we dat het aantal faillissementen met 17% is gestegen ten opzichte van januari 2023.

Met 218 faillissementen waren bouwbedrijven het zwaarst getroffen, gevolgd door de Horeca (170 faillissementen) en de detailhandel (104).

Hoewel deze cijfers zorgwekkend zijn, vormen ze geen echte verrassing. Het aantal cafés, restaurants en buurtwinkels daalt al jaren en nieuwe ondernemingen slagen er niet in om alle stopzettingen in deze sectoren te compenseren.

Geconfronteerd met deze situatie roep ik de politiek en de burgers op om niet alleen hun boeren te steunen, maar ook solidariteit te tonen met hun handelaars en horeca-exploitanten.

Dit zijn geen gewone economische actoren, maar belangrijke sociale partners die de stad structureren, huisvesting bepalen, burgers samenbrengen en bijdragen aan veiligheid.

Het is essentieel om hen te steunen, anders lopen we het risico dat ze volledig verdwijnen in de komende jaren.

Het is voor mij heel duidelijk dat lokale, regionale en federale overheden hun aanpak dringend moeten herzien en hen eindelijk op concrete wijze moeten ondersteunen om hen de mogelijkheid te geven hun belangrijke economische, sociale en stedelijke functies te blijven vervullen.

Maar het tegenovergestelde gebeurt: directe en indirecte belastingen op ondernemerschap blijven op de meeste van onze gemeenten op een contraproductieve manier toenemen.

Het is hoog tijd om te reageren, voordat het te laat is!

INHOUDSTAFEL

3	Editoriaal	Het zijn niet alleen de boeren die lijden!
4-7	Actualiteit	Goed om te weten
8-9	Ondernemerschap	Steeds meer kmo's in België
10-11	HR	Alles weten over occasioneel telewerk
12-13	Financiering	Hoe kan ik een lening krijgen voor mijn bedrijf?
14	ICT	Hoe kunt u de online beoordelingen van uw klanten optimaliseren?
15	Gezondheidszorg	<i>Na uw ziekenhuisopname</i> Mutualia ondersteunt u ook voor het herstel na uw ontslag
16-17	Financiën	<i>BNP Paribas Fortis</i> Een professionele bankrekening: iets voor u?
18-19	Juridisch	<i>Antwoord van mijn advocaat</i> Nieuwe regels voor invordering van consumentenschulden: Bijkomende beschermingsregels voor de consument
20-21	Vraag-Antwoord	"Wat als ik mijn sociale bijdragen niet kan betalen?"
22	Vraag-Antwoord	"Kan ik mijn consumentenklanten verplichten om elektronische facturen te ontvangen?"

Tijdschrift gratis toegestuurd aan alle leden van SDZ en aan de handelsverenigingen.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Daniel Cauwel - Drukpersstraat 4 - 1000 Brussel
Tel.: 02/652.26.92 - Fax: 02/652.37.26
Website: www.sdz.be - E-mail: info@sdz.be

HOOFDREDACTEUR

Benoit Rousseau

REDACTEURS

Ode Rooman, Pierre Boland, Emilie Nicosia, Pierre van Schendel, Thierry Migeotte

LAYOUT

Aurore Belloir - Maz2c

COLLEGE SDZ

Voorzitter: Daniel Cauwel
Ondervoorzitter: Danielle De Boeck
Secretaris-generaal: Laurent Cauwel

DIGITALISERING - MARKETING

Nicolas Mathy, Norman Michel, Ludovic Holvoet

JURIDISCH DIRECTEUR

Benoit Rousseau

DRUKKERIJ

Hayez

SECRETARIAAT

Nathalie Verheyen, Valérie Adams, Kimberly van Damme

LIDMAATSCHAP-ABONNEMENT

info@sdz.be

Wij streven ernaar de meest betrouwbare informatie mee te delen. Wij kunnen echter niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele foutieve informatie.

JustBan

EEN ZWARTE LIJST VAN MALAFIDE ONDERNEMERS

In enkele muisklikken nagaan of een ondernemer betrouwbaar is? Ja hoor, het kan. Sinds 20 oktober 2023 kan iedereen het Centraal Register van Bestuursverboden (JustBan) raadplegen via Just-on-web, het digitale portaal van Justitie. Dit register vermeldt alle personen en ondernemers die een bestuursverbod opgelegd kregen van de rechtbank en die daardoor voor een bepaalde periode geen bestuursfuncties in een onderneming mogen uitvoeren. Met deze applicatie wil Justitie ervoor zorgen dat frauduleuze ondernemers minder slachtoffers maken.

Te vaak slagen bedrieglijke ondernemers erin om ondanks een bestuursverbod toch opnieuw slachtoffers te maken. Dit gaat onder andere om bouwaannemers die keer op keer failliet gaan,

maar toch nieuwe bedrijven blijven opstarten en herhaaldelijk mensen oplichten. Ze vragen bijvoorbeeld grote voorschotten en verdwijnen daarna van de radar. Deze wanpraktijken wil Justitie een halt toeroepen.

In een eerste fase worden enkel de actieve Belgische strafrechtelijke bestuursverboden gepubliceerd op Just-on-web. Bij een opzoeking vindt u de begin- en einddatum van het verbod, de familie- en voornaam van de betrokkene of – indien het om een onderneming gaat – de bedrijfsnaam, het ondernemingsnummer en de rechtsvorm.

In een tweede fase (in 2024) worden ook de burgerlijke bestuursverboden toegevoegd aan het Centraal Register. Deze bestuursverboden worden opgelegd door een ondernemingsrechter wanneer een privépersoon of ondernemer zich schuldig maakte aan faillissementsfraude of wanbeheer in de aanloop naar een faillissement.

Vlaanderen

TOEGANKELIJKE HORECAZAKEN OP IEDEREEN.OVERAL.INFO

Iedereen heeft recht om te genieten van een lekker hapje of drankje. Ook mensen met een handicap, oudere mensen of ouders met kleine kinderen in een kinderwagen. In een toegankelijke zaak kan iedereen binnen en telt elke klant.

Daarom werd iedereen.overal.info gelanceerd. Een platform met info over de toegankelijkheid van restaurants en cafés (vb. toegankelijk toilet, goede verlichting...).

Uitbaters van een restaurant of café kunnen informatie delen over de toegankelijkheid van de zaak op iedereen.overal.info. Maar ook klanten, met of zonder beperking, kunnen er hun ervaring delen over hun bezoek. Zo weet iedereen wat te verwachten.

Arbeidsongeschiktheid tijdens jaarlijkse vakantie

NIEUWE REGELS VOOR DE WERKNEMERS

Op 31 juli 2023 verscheen in het Belgisch Staatsblad de wet van 17 juli 2023. Deze wet regelt de arbeidsrechtelijke omkadering van een arbeidsongeschiktheid wegens ziekte of ongeval die zich voordoet tijdens de (wettelijke) jaarlijkse vakantie van de werknemer.

De arbeidsovereenkomstenwet bepaalt een aantal verplichtingen voor de werknemer in geval van ziekte of ongeval. Zo moet hij zijn werkgever onmiddellijk op de hoogte brengen van zijn arbeidsongeschiktheid en moet hij een geneeskundig getuigschrift voorleggen indien een collectieve arbeidsovereenkomst of het arbeidsreglement dit voorschrijft, of op verzoek van de werkgever.

De nieuwe wet bepaalt nu een aantal afwijkende verplichtingen voor de werknemer die arbeidsongeschikt wordt tijdens een periode van jaarlijkse vakantie.

Enerzijds moet hij zijn werkgever onmiddellijk op de hoogte brengen van zijn verblijfsadres indien hij zich niet op zijn thuisadres bevindt (bv. indien hij zich in het buitenland bevindt).

Anderzijds moet hij steeds een geneeskundig getuigschrift voorleggen aan de werkgever, en dit binnen de normale termijn die van toepassing is in de onderneming.

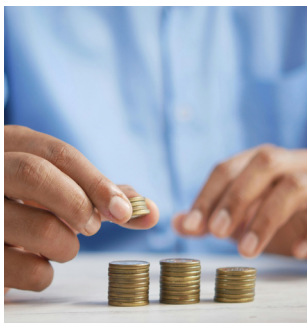
Binnen diezelfde termijn moet de werknemer die zijn niet opgenomen vakantiedagen aansluitend op de lopende vakantieperiode wenst op te nemen, deze vraag meedelen aan de werkgever. De lopende vakantieperiode wordt immers niet automatisch verlengd met de niet opgenomen dagen.

Daarnaast kent de wet een recht op gewaarborgd loon toe aan de werknemer voor de betrokken dagen van arbeidsongeschiktheid (ook tijdens een collectieve jaarlijkse vakantie).

De door deze wet ingevoerde nieuwe regeling zal bijgevolg van toepassing zijn op arbeidsongeschiktheidsdagen die zich voordoen (tijdens een periode van jaarlijkse vakantie) vanaf 1 januari 2024, ook indien de periode van arbeidsongeschiktheid al lopende is.

Loonbedragen bepaald bij de wet

AANPASSING OP 1 JANUARI 2024

Vanaf 1 januari 2024 worden de loonbedragen bepaald bij de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten aangepast aan het algemene indexcijfer van de conventionele lonen voor bedienden (B.S. 24/11/2023).

De nieuwe bedragen op 01/01/2024 zullen zijn:

- 41.969 euros,
- 83.939 euros.

Deze bedragen van jaarlijkse verloning van de werknemers bepalen:

- de wettelijkheid van het niet-concurrentiebeding van arbeiders en bedienden;
- de wettelijkheid van het arbitragebeding van bedienden;
- de modaliteiten inzake toepassing van het scholingsbeding.

Vereenvoudiging

VERPLICHTING VAN GESTRUCTUREERDE ELEKTRONISCHE FACTUREN

De federale regering keurde onlangs een voorontwerp van wet goed, dat het gebruik van gestructureerde elektronische facturen verplicht.

Het voorontwerp brengt wijzigingen aan in het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde om een nagenoeg veralgemeende verplichting in te voeren tot uitreiking van gestructureerde elektronische facturen tussen belastingplichtigen.

De voordelen van elektronische facturering worden enkel maximaal benut wanneer het opstellen, verzenden, ontvangen en verwerken van een factuur volledig kan worden geautomatiseerd en gestructureerde elektronische facturen worden gebruikt die machine leesbaar zijn en automatische en digitale verwerking door de ontvanger mogelijk maken.

De invoering van een verplichting tot uitreiking van gestructureerde elektronische facturen vormt een eerste aanzet om op langere termijn bepaalde btw-gegevensstromen tussen belastingplichtigen onderling en van belastingplichtigen naar de FOD Financiën te moderniseren, waarbij maximaal gebruik wordt gemaakt van moderne technologieën die deze gegevensstromen digitaliseren, automatiseren en versnellen.

Handel

VERPLICHTE AFRONDING BLAAST 4 KAARSJES UIT

Sinds 1 december 2019 vragen kassabedienden je om 45,00 € te betalen als je winkeltotaal 44,99 € bedraagt en je beslist om dat bedrag cash te betalen. Een maatregel genomen om het gebruik van munten van 1 en 2 cent te beperken. Munten die zich alleen maar ophopen in plaats van te circuleren op de markt en die voortdurend moesten worden bijgemaakt ... met een kost die hoger is dan hun nominale waarde.

Afronden is verplicht en alleen van toepassing op het totaalbedrag dat je cash betaalt, op voorwaarde dat:

- de betaling wordt gedaan in de gelijktijdige fysieke aanwezigheid van de consument en de onderneming,
- en het te betalen bedrag hoger is dan 5 cent.

Verkoop op afstand (bijvoorbeeld via internet), contracten tussen particulieren en contracten tussen professionals vallen niet onder de verplichting.

In de praktijk moet het totale bedrag dat je cash betaalt, worden afgerond naar de dichtstbijzijnde 0 of 5 cent. Dat betekent dat een bedrag van 10,34 euro wordt afgerond naar 10,35 euro of dat 20,22 euro 20,20 euro wordt.

Munten van 1 en 2 cent blijven een wettelijk betaalmiddel dat ondernemingen niet kunnen weigeren, tenzij het om meer dan 50 stuks gaat.

Weinig mensen weten dit, maar de afronding mag ook toegepast worden op elektronische betaalmethoden, op voorwaarde dat de wettelijke vermelding "Het totaalbedrag wordt altijd afgerond" expliciet wordt weergegeven. Daarmee wordt het technische aspect vereenvoudigd en worden bepaalde moeilijkheden voor de handelaar, zoals het gebruik van twee kassa's, voorkomen.

Betalingen met maaltijdcheques, ecocheques of een waardebon mogen nooit worden afgerond, ook niet als de ondernemer besliste om altijd af te ronden.

Automaten

VANAF 9 DECEMBER 2023 GEEN TABAKSPRODUCTEN

Het is niet langer toegestaan om tabaksproducten via automaten te verkopen. Het verbod gaat in op 9 december 2023.

Door de verkoop van tabaksproducten in automaten te verbieden, wil de federale regering de toegang tot de producten beperken en de gezondheid van de burgers beschermen. De beslissing kadert binnen het federale tabaksplan dat als doel heeft te zorgen voor een rookvrije generatie tegen 2040.

Er bestaat één specifieke uitzondering. In de detailhandel (winkels zoals bv. supermarkten) is het nog toegestaan om op een semi-geautomatiseerde manier tabakswaren te verkopen, mits aan twee voorwaarden voldaan wordt:

- de leeftijd van de koper moet bij de kassa geverifieerd worden;
- deze producten mogen niet uitgesteld worden

Belangrijk is dat horecazaken niet onder deze uitzondering vallen.

Klassieke automaten die doorgaans in horecazaken of in stations te vinden zijn, en automaten in winkels die niet voldoen aan de bovenstaande voorwaarden, dienen uitgezet te worden vanaf 9 december 2023.

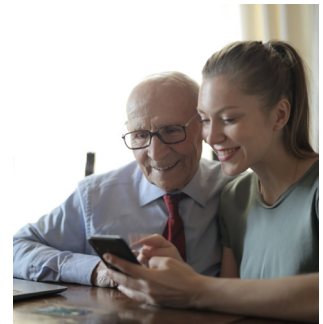
Pensioen

1 VOLWASSENE OP 3 HEEFT MYPENSION.BE GERAADPLEEGD IN 2023

Vorig jaar heeft mypension.be nogmaals zijn record unieke bezoekers verbroken. In 2023 hebben 3.092.149 verschillende personen mypension.be minstens één keer bezocht. Dit staat gelijk aan 33% van de volwassen Belgische bevolking. Op 5 jaar tijd heeft mypension.be zijn jaarlijks publiek verdubbeld.

Wat leren de statistieken van mypension.be ons?

- mypension.be wordt voornamelijk gebruikt door toekomstige gepensioneerden. Met 72% is de grote meerderheid van de gebruikers van mypension.be nog niet gepensioneerd.
- mypension.be interesseert ook de jongere lagen van de bevolking. Hoewel de meeste gebruikers van mypension.be tussen de 56 en 65 jaar zijn, maken de bezoekers die jonger zijn dan 55 jaar toch 49% van de bezoekers uit.
- In 2023 vonden 1.457.834 mensen hun weg naar mypension.be voor hun aanvullend pensioen. Dat is ruim 47% van alle unieke bezoekers in 2023.

Herstelbaarheid en levensduur van goederen

WELDRA EEN INDEX

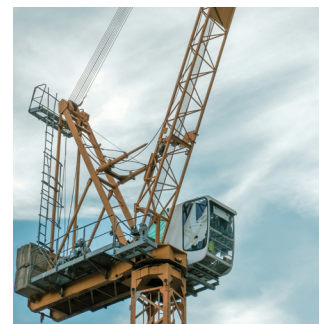
De federale regering keurde onlangs een voorontwerp van wet en twee ontwerpen van koninklijk besluit goed, ter invoering van een herstelbaarheids- en levensduurindex voor goederen.

De index dient het herstel en de verlenging van de levensduur van bepaalde goederen te bevorderen. De verkoper of distributeur zal onder meer voor wasmachines, stofzuigers, televisietoestellen, draagbare computers en fietsen een verplicht label moeten afficheren waarop de consument kan zien hoe herstelbaar een product is, en op termijn ook een inschatting kan maken van hoe lang het product zal meegaan.

Bouwplaatsen

50% VAN DE OVERTREDINGEN HEEFT TE MAKEN MET HET RISICO VAN VALLLEN VAN HOOGTE

Wist je dat bijna 50% van de inbreuken die tijdens de campagne van de Arbeidsinspectie in juni 2023 op bouwplaatsen in België werden vastgesteld, te maken had met het risico op vallen van een hoogte? Zo stelde de campagne tekortkomingen vast aan steigerconstructies en collectieve beveiliging.

ICT

BELGEN ENTHOUSIAST OVER E-COMMERCE

Driekwart van de Belgen shoppte online in 2022, wat ruim boven het Europese gemiddelde ligt. De zeer hoge mate van internetconnectiviteit bij huishoudens is ongetwijfeld een factor die hiertoe bijdraagt. Hoewel de Belgen de voorkeur proberen te geven aan nationale verkopers, zijn ze evenwel sterk geneigd te kopen bij verkopers die in andere EU-landen gevestigd zijn. Dat is een van de bevindingen van de 1e editie van het Belgian Digital Economy Overview.

Maar liefst 74,83% van de Belgen deed online aankopen in 2022! Hiermee zat België ruim boven het Europese gemiddelde (68,02%). Het leeuwendeel (41,81%) ging naar kleding.

In 2022 gaven meer dan 8 op de 10 (81,76%) Belgische online shoppers aan dat hun voorkeur uitging naar websites met in België gevestigde verkopers. Toch zeiden bijna 4 op de 10 individuen (39,43%) in 2022 dat ze in de afgelopen drie maanden bij verkopers in andere landen van de Europese Unie hadden gekocht, wat 22 procentpunt boven het Europese gemiddelde lag.

Op bedrijfsniveau vertegenwoordigde e-commerce een veel groter aandeel van de kmo-omzet in België dan het Europese gemiddelde (16,7% tegenover 11,3%), hoewel dat voornamelijk toe te schrijven was aan de verkoop tussen bedrijven onderling en aan overheden.

Handel

HET AANTAL VALSE EUROBIJETTEN IS GEDAALD IN 2023

Het aantal valse bankbiljetten dat in België wordt ontdekt (vooral door de banken en de geldtransporteurs) is in 2023 opnieuw gedaald. De in 2016 begonnen neerwaartse tendens hield dus ook vorig jaar aan. In totaal werden 11.056 vervalste bankbiljetten in de loop van 2023 aan de omloop onttrokken, dat is een daling met 8% ten opzichte van het voorgaande jaar.

De coupures van 20 euro (35%) en 50 euro (38%) worden nog altijd het vaakst nagemaakt in België.

EUR	5	10	20	50	100	200	500	Andere	Totaal
Aantal	202	991	3.886	4.221	1.397	151	207	1	11.056
%	1,83%	8,96%	35,15%	38,18%	12,64%	1,37%	1,87%	0,01%	100,00%

Voor het eurogebied wordt het aantal valse bankbiljetten per miljoen bankbiljetten in omloop op 16 geraamd. Ondanks een lichte stijging ten opzichte van vorig jaar blijft dat cijfer zeer laag.

Het risico om te worden geconfronteerd met valse bankbiljetten is dus zeer gering, temeer omdat het maar enkele seconden vergt om de echtheid van een bankbiljet te controleren door te 'voelen, kijken en kantelen'. Verdachte bankbiljetten zijn aldus gemakkelijk en snel op te sporen. De namaak van biljetten wordt daardoor ook ontmoedigd.

Handel

WELDRA BEPERKINGEN OP DE VERKOOP VAN ALCOHOL EN TABAK

De federale regering keurde onlangs een voorontwerp van wet goed, dat bijkomende beperkingen invoert voor de verkoop van alcohol en tabaksproducten.

Op het gebied van tabak zijn de belangrijkste maatregelen:

- een verbod op de verkoop van tabaksproducten in horeca, in tijdelijke verkooppunten en in voedingswinkels van meer dan 400m²
- de verplichting voor een handelaar om het identiteitsbewijs te vragen aan al wie tabaksproducten wil kopen en jonger lijkt dan 25 jaar
- een verbod op het uitstellen van tabaksproducten in/aan verkooppunten
- een verstrenging van de sancties voor inbreuken op het reclameverbod
- sancties voor de aankoop op afstand van tabaksproducten, elektronische sigaretten en navulverpakkingen
- Op het gebied van alcohol zijn de belangrijkste maatregelen:
 - een verbod op de verkoop van alcohol aan minderjarigen onder de 18 jaar (behalve voor bier en wijn)
 - een verbod op de verkoop van alcohol via automaten, in tankstations langs snelwegen tussen 22 en 7 uur en in ziekenhuizen.

Steeds meer kmo's in België

België telde in 2022 bijna 1,142 miljoen actieve kleine en middelgrote ondernemingen. Dat is een stijging van meer dan 4,5% ten opzichte van 2021. Het aantal faillissementen nam toe en bereikte zo het peil van voor de gezondheids crisis. Ondanks een daling van het aantal kmo-werkgevers steeg het aantal jobs in kmo's.

Het aantal actieve btw-plichtige kmo's in België bedroeg eind 2022 1.141.700, een stijging met 4,5% ten opzichte van 2021. Het aantal kmo's steeg aanzienlijk in alle categorieën, met uitzondering van ondernemingen met 1 tot 9 werknemers, ten opzichte van de trend van de afgelopen tien jaar. Kmo's zonder werknemers groeiden het sterkst, met een toename van 5,2% ten opzichte van 2021. Bovendien staat België op de vierde plaats van de 27 EU-lidstaten als het gaat om het aandeel van micro-ondernemingen (minder dan 10 werknemers): 95,6% tegenover 93,7% bij de Europese Unie.

De laatste drie jaar (2020 tot 2022) steeg het aantal kmo's uitzonderlijk met meer dan 40.000 ondernemingen (40.145 in 2020, 43.792 in 2021 en 48.745 in 2022).

Ondanks een stijging van het aantal stopzettingen (van 70.710 stopzettingen in 2021 naar 78.046 in 2022, +7.336) was er in 2022 een sterkere stijging van het aantal kmo's ten opzichte van vorige jaren. Dat is het resultaat van een nog grotere toename van het aantal startende bedrijven (van 114.546 in 2021 naar 126.832 in 2022, ofwel +12.286). Er lijkt in 2022 dus een dubbele beweging te zijn geweest: een post-Covid economisch herstel, met een verhoging van het aantal starters, en de negatieve effecten van de energiecrisis die hebben geleid tot een hoger aantal stopzettingen.

De dichtheid van kmo's in België lag in 2022 iets hoger dan het gemiddelde van de Europese Unie (74 kmo's per 1.000 inwoners in België tegenover 64 voor de Europese Unie). Van de 27 EU-lidstaten staat België hier op de 13e plaats.

De belangrijkste sectoren voor kmo's waren gespecialiseerde, wetenschappelijke en technische activiteiten (19,6%), handel (16,5%) en bouwnijverheid (13,8%). Samen vertegenwoordigen zij ongeveer de helft van alle kmo's.

De grootste jaarlijkse groeipercentages in de afgelopen vijf jaar (2017-2022) werden opgetekend in de volgende sectoren:

- informatie en communicatie (5,3%);
- gespecialiseerde, wetenschappelijke en technische activiteiten (4,5%);

- andere diensten (4,4%);
- bouw (4,4%).

Steeds meer zelfstandigen

Eind 2022 klopte het aantal zelfstandigen en helpers af op 1.257.356, opnieuw een verhoging met 2,2% ten opzichte van 2021. De meesten onder hen wonen in het Vlaams Gewest (62%) en werken voornamelijk in drie bedrijfstakken: de vrije beroepen (32,8%), de handel (26,9%) en de industrie (24%). 63,3% was aangesloten als hoofdactiviteit, 25,7% als nevenactiviteit en 11% was actief na de pensionering.

De toename van het aantal zelfstandigen was het grootst in Vlaanderen (+2,4%).

Over het algemeen is de groei hoger voor de zelfstandigen in bijberoep (+3,2%), voor de zelfstandigen na pensioen (+6,5%) en voor de bedrijfstakken industrie (+3,4%) en vrije beroepen (+4,6%).

Stijging van de faillissementen

In 2022 gingen 9.265 kmo's failliet, waardoor 22.400 banen verloren gingen. Dat zijn gemiddeld 2,42 verloren jobs per faillissement. Vergelijken met 2021 steeg het aantal faillissementen met 41,8% en het aantal banen dat verdween met 28,9%. De drie belangrijkste getroffen sectoren waren de handel, de bouw en de horeca. Zij vormen samen 60,3% van het aantal faillissementen en zorgden voor 55,2% van het banenverlies.

In 2021 was er omwille van de gezondheids crisis een tussenkomst van de overheid voor ondernemingen en werd het faillissementsmemoratorium uitgevoerd. Dat zorgde voor minder faillissementen in 2021 met als logisch gevolg dat dat cijfer in 2022 opnieuw steeg tot een vergelijkbaar niveau van voor de gezondheids crisis.

Daling van het aantal kmo-werkgevers

Op 31 december 2022 bedroeg het aantal ingevulde banen in kmo's in de privésector in België 1.782.960 op een totaal van

3.084.684 voor alle ondernemingen. Het merendeel van de jobs was dus te vinden in kmo's (57,8%), die 99,4% van de RSZ-werkgeversbedrijven uitmaakten.

Tussen 2021 en 2022 nam het aantal banen in de privésector als geheel toe (+1,7%), in het bijzonder voor kleine (10 tot 49 werknemers, +2,2%) en middelgrote bedrijven (50 tot 249 werknemers, +2,7%). Alleen micro-ondernemingen (met minder dan 10 werknemers) zagen een lichte daling van het aantal ingevulde jobs (-0,1%) maar dat komt overeen met de daling van hun aantal (-1%).

De daling van 0,5% van het aantal kmo-werkgevers in de privésector tussen 2021 en 2022 was vooral te wijten aan de moeilijkheden waarmee micro-ondernemingen (-1%) tijdens de energiecrisis te kampen kregen. Kleine (+1,9%) en middelgrote (+2,7%) ondernemingen groeiden daarentegen in dezelfde periode, waardoor de opleving na de Covid-19-crisis toch werd voortgezet.

De meeste kmo-banen in de privésector in België concentreerden zich rond vier sectoren, met 970.262 jobs (54,4% van het totaal) in het vierde kwartaal van 2022. Die vier sectoren waren: handel (20%), verwerkende industrie (13,7%), menselijke gezondheidszorg en maatschappelijk werk (10,6%) en bouwnijverheid (10,2%).

Ondernemersgeest aanmoedigen

David Clarinval, Minister van Middenstand, Zelfstandigen en KMO's : « *De cijfers van 2022 weerspiegelen het effect van de gezondheids crisis, met een toenemend aantal faillissementen, maar ze getuigen ook van de veerkracht en de ondernemersvitaliteit van ons land: een groei van 4,5% van het aantal kmo's. De dichtheid van de Belgische kmo's ligt iets boven het EU-gemiddelde en onderstreept de cruciale rol van die bedrijven in ons economische weefsel en de noodzaak om de ondernemersgeest te blijven aanmoedigen.* »

Werk

Alles weten over occasioneel telewerk

De wet van 5 maart 2017 betreffende werkbaar en wendbaar werk heeft een reglementair kader gecreëerd voor het telewerk dat niet op regelmatige maar wel op occasionele wijze uitgevoerd wordt. Deze reglementering is van toepassing op de werknemers en de werkgevers die vallen onder het toepassingsgebied van de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités. Het betreft dus hoofdzakelijk de privésector.

Het occasioneel telewerk is een vorm van organisatie en/of uitvoering van het werk in het kader van een arbeidsovereenkomst waarbij, met gebruikmaking van informatietechnologie, werkzaamheden die ook op de bedrijfslocatie van de werkgever zouden kunnen worden uitgevoerd, incidenteel en niet op regelmatige basis buiten die bedrijfslocatie worden uitgevoerd.

Zoals reeds het geval is bij regulier telewerk, kan occasioneel telewerk worden verricht in de woning van de werknemer, maar ook in elke andere door hem gekozen plaats.

In welke omstandigheden?

Omwille van overmacht

De werknemer kan aanspraak maken op occasioneel telewerk omwille van overmacht, d.w.z. wanneer de werknemer omwille van onvoorziene omstandigheden en onafhankelijk van zijn wil, zijn werkzaamheden niet op de normale arbeidsplaats kan uitvoeren (bv. in geval van een onverwachte treinstaking of wanneer er omwille van de slechte weersomstandigheden ernstige verkeer-shinder wordt verwacht). In dat laatste geval (slechte weersomstandigheden), bestaat er een waarschuwingssysteem, namelijk het thuiswerkalarm.

Dit systeem is eenvoudig: het KMI beschikt over een waarschuwingssysteem waarmee ingeval van een risico op gevaarlijke weersomstandigheden via verschillende kanalen (de website en app van het KMI,...) verwittigingen worden uitgestuurd. Dit gebeurt aan de hand van kleurencodes per provincie, gaande van geel tot rood.

Dit waarschuwingssysteem van het KMI zal voortaan vanaf code oranje wegens risico op gladheid (bv. door sneeuw, aanvriezende

de gladheidswaarschuwing ook een oproep worden gedaan aan werkgevers en werknemers om zoveel mogelijk gebruik te maken van thuiswerk. Gezien weersomstandigheden soms vrij snel kunnen veranderen en het KMI code oranje soms eerst laat voorafgaan door code geel, is het raadzaam om op basis van de waarschuwing, om 6 uur de dag zelf te beslissen. Uit vorige gevallen is gebleken dat code geel de dag voordien code oranje of hoger kan worden.

Dit moet bij (een risico op) weeromstandigheden die het verkeer ernstig (kunnen) bemoeilijken, toelaten om (occasioneel) telewerk op grotere schaal te organiseren en te laten activeren door de ondernemingen. Hierdoor kan de verkeersstroom en -hinder worden beperkt, hetgeen niet alleen tijdswinst voor de werknemers oplevert en het risico op ongevallen verkleint, maar ook de economische gevolgen voor de werkgevers en de impact op het leefmilieu inperkt.

Omwille van persoonlijke redenen

De werknemer kan eveneens aanspraak maken op occasioneel telewerk omwille van persoonlijke redenen waardoor hij zijn werkzaamheden niet op de bedrijfslocatie van de werkgever kan uitvoeren.

In de twee gevallen (geval van overmacht en om persoonlijke redenen), moet de aard van het werk of van de door de telewerker uitgevoerde specifieke activiteiten verzoenbaar zijn met het telewerk.

Procedure en formaliteiten

De werknemer moet het occasioneel telewerk voorafgaandelijk en binnen een redelijke termijn aanvragen bij zijn werkgever, met opgave van redenen. Deze termijn kan variëren in functie van de omstandigheden.

De werkgever en de werknemer maken in onderling akkoord afspraken over het occasioneel telewerk, inzonderheid over de volgende elementen:

- de eventuele terbeschikkingstelling door de werkgever van de voor occasioneel telewerk benodigde apparatuur en technische ondersteuning (bv. terbeschikkingstelling van een

worden aangevraagd. In dit geval bepaalt de collectieve arbeidsovereenkomst of het arbeidsreglement ten minste volgende elementen:

- de functies en/of activiteiten binnen de onderneming die verenigbaar zijn met occasioneel telewerk ;
- de procedure om het occasioneel telewerk aan te vragen en toe te staan ;
- de eventuele terbeschikkingstelling door de werkgever van de voor occasioneel telewerk benodigde apparatuur en technische ondersteuning ;
- de eventuele bereikbaarheid van de werknemer tijdens het occasioneel telewerk ;
- de eventuele vergoeding door de werkgever van de kosten

draagbare computer) ;

- de eventuele bereikbaarheid van de werknemer tijdens het occasioneel telewerk ;
- de eventuele vergoeding door de werkgever van de kosten verbonden aan het occasioneel telewerk (forfaitaire vergoeding in geval van gebruik van een persoonlijke computer).

De werkgever kan de aanvraag evenwel weigeren. De werknemer heeft dus geen absoluut recht op occasioneel telewerk. De werkgever die niet kan ingaan op deze aanvraag voor occasioneel telewerk, brengt de redenen van deze weigering zo snel mogelijk schriftelijk (per brief of via elektronische weg) ter kennis van de werknemer.

Organisatie

Hoewel het niet om een verplichting gaat, kan de werkgever via een collectieve arbeidsovereenkomst of het arbeidsreglement, een kader vastleggen waarbinnen het occasioneel telewerk kan

verbonden aan het occasioneel telewerk.

Arbeidsvoorwaarden

Zoals reeds bepaald was voor de reguliere telewerker, geniet de occasionele telewerker dezelfde rechten inzake arbeidsvoorwaarden en is hij onderworpen aan een gelijkwaardige werkbelasting en aan gelijkwaardige prestatienormen als vergelijkbare werknemers die op de bedrijfslocatie van de werkgever werken.

Met andere woorden, het feit dat de werknemer occasioneel een telewerk uitvoert, wijzigt niet zijn rechten en verplichtingen vergeleken met dewelke hij heeft wanneer hij zijn werk uitvoert in de onderneming.

De occasionele telewerker organiseert zijn werk binnen het kader van de in de onderneming geldende arbeidsduur. Hij zal dus hetzelfde aantal werkuren bepaald in zijn werkrooster moeten presenteren, zonder hierbij zijn werkrooster strikt te moeten naleven.

Hoe kan ik een **lening** krijgen voor mijn bedrijf?

Voor kmo's is het niet altijd eenvoudig om een professioneel krediet te verkrijgen bij een bank of kredietbemiddelaar. De wet over kmo-financiering voorziet kmo's van een aantal rechten die hen helpen en beschermen tijdens het proces van kredietverlening.

De wet van 21 december 2013 betreffende de financiering van kleine en middelgrote ondernemingen beschermt kmo's in alle fasen van de financiering via kredietverstrekkers (banken en bemiddelaars).

Een gedragscode, ondertekend door de federatie van de Belgische financiële sector (Febelfin) en de interprofessionele organisaties vervolledigt de wet.

Kredietaanvraag

- **Inwinnen van inlichtingen:** de kredietgever vraagt aan de onderneming de inlichtingen die hij nodig acht om de haalbaarheid van het project waarvoor het krediet wordt aangevraagd te beoordelen. Die inlichtingen kunnen betrekking hebben op de financiële situatie, de terugbetalingscapaciteit en de lopende financiële verbintenissen. Hetzelfde soort informatie wordt gevraagd aan de persoon die een persoonlijke zekerheid biedt. De onderneming en, in voorkomend geval, de persoon die persoonlijke zekerheid biedt, zijn verplicht om nauwkeurig en volledig te antwoorden.
- **Zoeken naar de gepaste kredietvorm:** de kredietgever zoekt het meest geschikte type krediet, rekening houdend met de financiële situatie van de aanvrager en het doel van het krediet.
- **Schriftelijke toelichting:** de aanvrager ontvangt een schriftelijke toelichting met de verschillende kredietvormen die voor hem/haar mogelijk geschikt zijn en de openbare voorzieningen ter bevordering van de toegang tot financiering van ondernemingen.
- **Informatie over de toegang tot financiering:** de aanvrager krijgt de nodige informatie en instrumenten die bedoeld zijn om de toegang tot financiering voor ondernemingen en de mogelijkheden tot het bekomen van overheidsgaranties te verbeteren. Die informatie is te vinden op de website financieringvanondernemingen.be

Welke gegevens zijn nodig?

De gedragscode geeft een gedetailleerde toelichting over de informatie en documenten die de onderneming aan de kredietgever moet voorleggen om haar financiële toestand aan te tonen.

Omdat elke kredietaanvraag anders is, is de opgestelde lijst niet-exhaustief.

- De kredietgever, of in voorkomend geval de kredietbemiddelaar, vraagt minimaal volgende informatie aan de onderneming bij de kredietaanvraag, voor zover van toepassing in functie van het gevraagde krediet (uiteraard enkel voor zover hij die nog niet in zijn bezit heeft of voor zover die niet beschikbaar is in de Kruispuntbank van Ondernemingen):
 - identiteit van de onderneming;
 - indien van toepassing, de betreffende groepsstructuur en de aandeelhoudersstructuur;
 - activiteit, alsook, indien van toepassing, minimale informatie over de positionering van de onderneming in de sector waarin zij actief is;
 - actuele (tussentijdse en gedetailleerde) financiële resultaten en het financieel plan
 - doel van het krediet;
 - bestaande informatie van de kredietrelaties tussen onderneming en kredietgever – wisselwerking tussen beide partijen;
 - indien van toepassing, uitstaande financieringen op ondernemings- en groepsniveau (desgevallend bij andere financiële instellingen);
 - bestaande persoonlijke en zakelijke zekerheden en beschikbare activa voor zekerheidsstelling (binnen en buiten de onderneming);
 - indien van toepassing, de negatieve verbintenissen (negative pledge) en andere engagements die direct of indirect de kredietrelatie kunnen beïnvloeden;
 - de statuten van de onderneming alsook de wijzigingen die gepubliceerd werden in het Belgisch Staatsblad;
 - in voorkomend geval, de sociale balans.

De onderneming zal zelf gehouden zijn om andere nuttige en beschikbare informatie (waarvan zij redelijkerwijze moet veronderstellen dat die relevant is in het kader van de kredietbeslissing) aan te leveren, die de kredietgever in staat stelt om een correcte inschatting te nemen van de kredietpositie van de onderneming

en bij te dragen tot de selectie van gepaste kredietvormen.

De kredietgever, of in voorkomend geval de kredietbemiddelaar, vraagt minimaal volgende informatie aan de persoonlijke zekerheidssteller (uiteraard enkel voor zover hij die nog niet in zijn bezit heeft of voor zover die niet beschikbaar is in de Kruispuntbank van Ondernemingen):

- identiteit;
- overzicht vermogenstoestand.

Kredietaanbod

- **Ontwerpkredietovereenkomst:** op het ogenblik van het kredietaanbod ontvangt de aanvrager kosteloos een exemplaar van de ontwerpkredietovereenkomst en een summier informatiedocument met een overzicht van de belangrijkste kenmerken van het voorgestelde krediet.
- **Garanties en zekerheden:** ingeval de kredietgever de toekenning van het krediet onderwerpt aan de vestiging van een zekerheid of een waarborg, informeert de kredietgever over de belangrijkste kenmerken van die waarborg en de impact ervan op de kredietaanvraag. De derde die een zekerheid of waarborg stelt, kan op eerste aanvraag en kosteloos een kopie van de ontwerpkredietovereenkomst opvragen.

Voorwaarden bij een vervroegde terugbetaling

- **Vervroegde terugbetaling van het verschuldigde kapitaalsaldo:** het is te allen tijde toegestaan om het verschuldigde kapitaalsaldo geheel of gedeeltelijk vervroegd terug te betalen, door de kredietgever daarvan ten minste tien werkdagen voor de terugbetaling per aangetekende brief in kennis te stellen. Er kunnen geen voorwaarden aan verbonden worden, met uitzondering van de wederbeleggingsvergoeding.
- **Plafond van de wederbeleggingsvergoeding:** voor kredieten van minder dan 2 miljoen euro mag de wederbeleggingsvergoeding niet hoger zijn dan 6 maanden interesten.
- **Berekeningsmodaliteiten wederbeleggingsvergoeding:** voor kredieten van meer dan 2 miljoen euro wordt het bedrag van de wederbeleggingsvergoeding contractueel vastgelegd tussen de kredietgever en de onderneming, en geplafonneerd volgens de berekeningsmodaliteiten die voorzien zijn in de gedragscode (zie hieronder).
- **Vrijgave van zekerheid of waarborg:** na de gehele of gedeeltelijke terugbetaling van een krediet kan de aanvrager de gehele of gedeeltelijke vrijgave van de gevestigde zekerheid of waarborg vragen. Ingeval van weigering informeren de kredietgever of de kredietbemiddelaar de onderneming of de belanghebbende derde schriftelijk over de belangrijkste elementen waarop die weigering gebaseerd is.

Weigering van een krediet

Als hij het krediet weigert, moet de kredietgever die hierom wordt gevraagd, de redenen voor die weigering schriftelijk of mondeling meedelen. De onderneming kan de mondelinge kennisgeving schriftelijk laten verduidelijken.

Een schriftelijk gemotiveerde kredietweigering

De gedragscode bepaalt dat de kredietgever of kredietbemiddelaar de onderneming mondeling toelicht waarom de kredietaanvraag geweigerd werd. Enkel indien de onderneming dit uitdrukkelijk vraagt en dit binnen maximaal zes maanden na de kredietaanvraag, zal hij gehouden zijn om een schriftelijke verklaring van kredietweigering af te leveren. De bewijslast van de aanvraag van een schriftelijke verklaring van kredietweigering bevindt zich bij de onderneming.

Volgende informatie kan gegeven worden (geen exhaustieve lijst):

- onvoldoende informatie en documentatie over de financiële toestand van de onderneming, het project en in het bijzonder de slaagkansen en de terugbetalingscapaciteit;
- negatieve informatie in het Register van Kredieten aan Ondernemingen of bij een leverancier van handelsinformatie;
- gebrek aan beschikbare (persoonlijke of zakelijke) zekerheden, eigen inbreng in het project en/of onvoldoende eigen vermogen in algemene zin;
- weet van betalingsachterstand (overheid/kredietgever/derden);
- ingebrekestellingen in andere kredietovereenkomsten bij de kredietgever of bij andere bestaande kredietgevers;
- onvoldoende overtuigende financiële positie of een onvoldoende overtuigend business of financieel plan van de onderneming om het gevraagde krediet te rechtvaardigen;
- past niet binnen het beleid van de kredietgever;
- historiek van de onderneming of haar vertegenwoordigers;
- het beleid en het bestuur van de onderneming;
- het gebrek aan gepaste opleiding, ervaring of bekwaamheid binnen de onderneming.

Ondanks het verstrekken van een dergelijke motivatie is de kredietgever, of de kredietbemiddelaar, niet verplicht om bijkomend een weigering te rechtvaardigen of om een nieuwe aanvraag ingediend door dezelfde onderneming te onderzoeken.

De motivering van de weigering is enkel bedoeld om de onderneming bij te staan in een juist begrip van de redenen van weigering.

Bovendien doet die verplichting geen enkele afbreuk aan de contractvrijheid en heeft de kredietgever te allen tijde het recht om te beslissen niet tot contracteren over te gaan.

Hoe kunt u de **online beoordelingen** van uw klanten optimaliseren?

Bent u een bedrijf dat goederen of diensten online verkoopt? Misschien wilt u de beoordelingen van uw klanten weergeven om uw verkopen te verhogen, bepaalde negatieve punten op te sporen en uw diensten te verbeteren. De FOD Economie heeft richtlijnen opgesteld om de betrouwbaarheid van uw beoordelingen te behouden en het vertrouwen van uw klanten te versterken.

Voor een onderneming kan de mening van klanten doorslaggevend zijn en de omzet beïnvloeden. Het is zeker dat een slechte recensie klanten afschrikt, maar te perfecte recensies komen daarentegen vreemd over. Ook al is het verleidelijk om een of twee negatieve recensies te verwijderen, bewaar ze toch! Dat is een van onze tips voor een waterdichte betrouwbaarheid!

1) Blijf volledig

Bewaar alle meningen, zowel de positieve als de negatieve. Transparantie is essentieel. Maar als u om de een of andere reden liever slechts een selectie van beoordelingen weergeeft, zeg dat dan. U kunt bijvoorbeeld expliciet op de pagina met recensies vermelden dat alleen positieve beoordelingen zichtbaar zijn of dat alleen een selectie van positieve of negatieve beoordelingen openbaar is. Als u niet alle echte beoordelingen publiceert en

de consument hier niet duidelijk over wordt geïnformeerd, kan er sprake zijn van een oneerlijke handelspraktijk, die illegaal is.

2) Vermijd en verwijder nepbeoordelingen

Ze maken u minder geloofwaardig. Er zijn verschillende manieren om dat probleem aan te pakken:

- aanvaard alleen beoordelingen van geverifieerde kopers;
- vermijd dat dezelfde gebruiker of hetzelfde e-mailadres een groot aantal beoordelingen publiceert of meerdere beoordelingen over hetzelfde product/dezelfde dienst of hetzelfde bedrijf;
- lees recensies intern nog eens na voordat ze worden gepubliceerd, zodat mogelijke valse recensies eruit kunnen worden gefilterd.

3) Bied de mogelijkheid om valse beoordelingen te melden

Het is een goed idee om gebruikers van uw website de mogelijkheid te geven om neprecensies te melden via bijvoorbeeld een actieknop of een e-mailadres. Zo beschermt u uw reputatie als u denkt dat een recensie niet afkomstig is van een geverifieerde gebruiker of komt van een ander bedrijf dat u in een slecht daglicht wilt stellen. Controleer bij een melding of het om een nepreview gaat.

4) Leg uw beleid over reviews uit

Zeg duidelijk welke maatregelen u neemt om uw beoordelingen te beheren (hoe u ze verzamelt, welke recensies weergegeven worden, etc.) en welke maatregelen u toepast om valse beoordelingen te voorkomen. Die informatie moet beschikbaar zijn via dezelfde interface waar uw klanten hun beoordelingen achterlaten.

5) Antwoord

U hoeft dat niet te doen, maar door contact te leggen met een klant (of een ander bedrijf dat via uw site verkoopt) kunt u een negatieve recensie nuanceren en bepaalde situaties beter begrijpen, of gewoon de meest positieve kopers bedanken!

6) Vermeld gesponsorde of betaalde beoordelingen

Als u beslist om betaalde of gesponsorde recensies weer te geven, vermeld dat dan duidelijk. Het gaat dan om reviews waarvoor u de auteur hebt betaald in geld, in natura, in tegoedbonnen, etc.

Na uw ziekenhuisopname

ondersteunt u ook voor het herstel na uw ontslag

U hebt net een ziekenhuisopname achter de rug of wordt eerstdaags opgenomen in het ziekenhuis en wil nagaan op welke hulp u kunt rekenen? Wij bieden u een wegwijzer van alle ondersteuning waarmee onze partner Mutualia u op weg zet naar herstel...

De herstelperiode

U mag het ziekenhuis verlaten en wil graag rustig verder herstellen in een centrum waar u aangepaste zorg kunt genieten? U kunt alvast rekenen op onze tussenkomst voor een bedrag van € 15 per nacht, toegekend voor elke herstelkuur van minstens 7 en hoogstens 14 dagen. Op basis van een medisch getuigschrift ter rechtvaardiging, kan deze verlengd worden tot 21 dagen. Per kalenderjaar wordt er slechts één herstelkuur toegekend.

De voorwaarden

- Het herstelverblijf dient aan te vangen binnen de 15 dagen na het einde van de ziekenhuisopname.
- De aanvraag voor tenlasteneming moet vooraf worden ingediend bij de instelling van uw keuze.
- De noodzaak en de duur van de herstelkuur moeten zijn vastgesteld in een medisch verslag.

De keuze van een centrum voor een herstelverblijf

U kunt contact opnemen met het herstelwoord van uw keuze, voor zover het centrum is erkend door het RIZIV (RVT, ROB), of verder aansterken in één van de vakantiecentra van de Neutrale Ziekenfondsen: Dennenheuvel in Bomal-sur-Ourthe of Hoge Duin in Oostduinkerke.

Onze sociale dienst kan u een lijst bezorgen van de centra waar u zich toe kunt wenden. Dit is overigens een niet-beperkende lijst.

De terugkeer naar huis

Met Vivamut, onze dienst voor de verkoop en verhuur van medisch materiaal, kunt u thuis wonen in alle veiligheid. U kunt er onder meer terecht voor een verpleegbed, toiletverhoger, rolstoel, looprek, krukken, toiletstoel, bloeddrukmeter, aerosoltoestel, ... Voor meer informatie kunt u rechtstreeks terecht bij onze dienst op het nummer 087/30.80.90.

Een ergotherapeut aan huis

De ergotherapeut kan u bijstaan in het inrichten van uw leefomgeving om uw zelfredzaamheid en zelfstandigheid in het dagelijks leven te verhogen. De ergotherapeut kan u eveneens bijstaan in de volgende situaties:

- een dossier aanleggen voor de aanvraag van een tussenkomst bij het AVIQ of de PHARE;

- valevaluatie en valpreventie;
- de functionele inrichting van de woning (badkamer, keuken, trappen, ...);
- tips bij technische hulpmiddelen (instelbare badplank, toiletframe, antislipmiddelen, ...);
- het faciliteren van verplaatsingen binnen- en buitenhuis.

Verpleegkundige zorg aan huis

U herstelt thuis na een ingreep met ziekenhuisopname of hebt geregeld zorg nodig zoals insputtingen, hygiënische verzorging, wondzorg, controle van temperatuur en polsslag, ... De verpleegkundigen waarmee wij een partnerschap hebben afgesloten rekenen geen remgeld aan voor de verstrekte zorg.

Gebruikmaken van een personenalarm

Geniet 24/24 en 7/7 van een toestel voor personenalarm waarmee u hulp kunt invoeren in geval van nood of spoed. De huurprijs voor het personenalarm bedraagt € 0,50 per dag.

Onze slogan «*Steeds een stap voor*» onderstreept onze wil om op elk moment tegemoet te komen aan de behoeften van onze klanten. Naast de vele voordelen die worden aangeboden via onze aanvullende verzekering dragen wij nabijheid en een kwaliteitsvolle dienstverlening aan onze leden hoog in het vaandel! Mutualia staat altijd voor u klaar!

www.mutualia.be – info@mutualia.be
Tel 02/733.97.40 of 087/31 34 45

Een professionele bankrekening: iets voor u?

U wordt zelfstandige en start als natuurlijk persoon een eigen bedrijf op? Dan is een professionele bankrekening geen wettelijke verplichting. Maar ze kan u wel helpen om de zaken beter op te volgen. We geven u vijf goede redenen om er een te openen!

1) Kies een rekening die aansluit bij uw professionele behoeften

Aan uw privébankrekening zijn uiteraard al heel wat bankdiensten gekoppeld. Maar een professionele rekening biedt functionaliteiten die afgestemd zijn op de dagelijkse behoeften van ondernemers. Specifieke producten en diensten waarmee u het reilen en zeilen van uw onderneming – en de uitgaven en inkomsten in het bijzonder – nauwgezet kunt opvolgen.

U kunt bijvoorbeeld heel eenvoudig een professionele kredietkaart* aan uw professionele rekening koppelen. Hetzelfde geldt voor een tankkaart*, om makkelijk de kosten van uw bedrijfswagen bij te houden. Bovendien kunt u via CODA-bestanden uw rekeninguittreksels rechtstreeks doorsturen naar een boekhoudpakket. Zo vereenvoudigt u het boekhoudkundig en fiscaal beheer van uw zaak!

2) Bewaar het overzicht

Als ondernemer weet u dat het belangrijk is om de evolutie van uw bedrijf op te volgen. En dat wordt een pak eenvoudiger als u uw privé- en professionele inkomsten en uitgaven strikt gescheiden houdt. Via uw professionele bankrekening hebt u op elk moment een duidelijk zicht op de financiële situatie van uw onderneming. Nog een pluspunt: u riskeert geen privé-uitgaven te doen met geld van de zaak en omgekeerd.

3) Vereenvoudig uw boekhouding

De boekhouding van uw bedrijf opvolgen is een stuk eenvoudiger met een aparte professionele rekening. Uw boekhouder kan gemakkelijk al uw professionele verrichtingen in kaart brengen. Hij of zij hoeft daarvoor gewoon naar de rekeninguittreksels te kijken. Dat spaart tijd ... en boekhoudkosten!

Ook interessant: u kunt de kosten voor uw professionele bankrekening fiscaal inbrengen. Dat is bij een privérekening niet het geval.

4) Beter voorbereid voor de fiscus

Als ondernemer kan het wel eens gebeuren dat u bezoek krijgt van de fiscus voor een controle. Een inspectie verloopt veel vlotter als u een aparte professionele rekening hebt. U hoeft de fiscus dan enkel toegang te geven tot die rekening, waar al uw beroepsinkomsten en -uitgaven op geboekt zijn, en niet tot uw privérekening. Als u een professionele rekening* opent, beschermt u dus uw privacy.

Bovendien kan de belastingdienst uitgaven die u doet met een privérekening als privé-uitgaven beschouwen. Zelfs al gaat het om zaken die u hebt aangekocht voor uw bedrijf. Het is dan aan u om te bewijzen dat het wel degelijk om een beroepsuitgave gaat. Lukt dat niet, dan moet u meer belastingen betalen en riskeert u zelfs een boete. Allemaal ongemakken die u met een professionele rekening kunt voorkomen.

5) Toegang tot professionele kredieten

Investeren in een nieuwe wagen, nieuwe machine of technische uitrusting, onvoorziene uitgaven die op u afkomen, een vastgoedinvestering ... Zonder professionele bankrekening raakt u misschien niet aan het nodige krediet om uw bedrijf te laten groeien. Praat met uw bankadviseur als u denkt een professioneel krediet nodig te hebben.

Een professionele rekening openen doet u zo

Om een professionele rekening te openen hebt u maar één ding nodig: het ondernemingsnummer dat u ontvangt bij inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen. Aarzel niet om een beroep te doen op de specialisten van BNP Paribas Fortis, die u kunnen bijstaan bij deze en andere stappen voor het opstarten van een eigen zaak.

Nu hoeft u enkel nog het type professionele rekening te kiezen dat u nodig hebt, en de bankdiensten die aansluiten op uw behoeften. Wist u trouwens dat u die rekening een jaar lang gratis krijgt dankzij de Starters Kit van BNP Paribas Fortis?

Neem een vliegende start als ondernemer met de Starters Kit, een pakket boordevol voordelen. Met een gratis professionele bankrekening gedurende één jaar, oplossingen op maat van uw project, advies van experts in ondernemen en exclusieve aanbiedingen van onze partners.

**Onder voorbehoud van de aanvaarding van uw aanvraag*

Het Easy Starters Team staat klaar van maandag tot vrijdag van 8 tot 20 uur en op zaterdag van 9 tot 17 uur.

Ontdek in enkele kliks nog meer tips op www.bnpparibasfortis.be/starterskit of scan de QR-code

Antwoord van mijn advocaat...

Nieuwe regels voor invordering van consumentenschulden

Bijkomende beschermingsregels voor de consument

Jasper De fauw

Advocaat - deprevernet

jasper.defauw@deprevernet.be

Sinds 1 september 2023 geldt een nieuwe wetgeving inzake de invordering van schulden ten opzichte van consumenten (Boek 19 van het Wetboek Economisch Recht). Hiermee zult u als ondernemer rekening moeten houden. In het bijzonder bevat de wet een aantal nieuwe waarborgen voor consumenten. De wet is van toepassing op alle schulden die een consument heeft ten opzichte van een onderneming.

Vanaf wanneer?

Alle schulden die voortvloeien uit overeenkomsten gesloten vanaf 1 september 2023 vallen sowieso onder de wet. Maar ook eerder gesloten overeenkomsten blijven niet gespaard van deze nieuwe wet: ook schulden uit overeenkomsten gesloten vóór 1 september 2023 vallen onder de nieuwe wet, indien de betalingsachterstand pas is ontstaan na 1 december 2023.

Enkel de minnelijke fase

De wet dekt enkel de zogenaamde “minnelijke invordering” van schulden van consumenten. Dit wil zeggen, iedere handeling of praktijk van een onderneming die tot doel heeft de consument ertoe aan te zetten een onbetaalde schuld te betalen, buiten de rechtbank om. Hiermee worden de gerechtelijke procedures of invordering van schulden waarvoor reeds een “uitvoerbare titel” (zoals een vonnis) werd bekomen uitgesloten.

Kosteloze eerste herinnering en maximale kost van bijkomende herinneringen

De wet maakt een onderscheid tussen een “éénmalige betalingsachterstand” en een “herhaalde betalingsachterstand”.

Bij een éénmalige betalingsachterstand is de onderneming-schuldeiser verplicht een eerste kosteloze herinnering te sturen.

Onder “herhaalde betalingsachterstand” verstaat men overeenkomsten die een regelmatige levering omvatten, voorbeelden hiervan zijn overeenkomsten met betrekking tot nutsvoorzieningen. Bij dit soort betalingsachterstanden is de onderneming-schuldeiser verplicht tot drie keer per jaar een kosteloze herinnering te sturen. De kosten voor bijkomende herinneringen mogen bovendien niet hoger liggen dan 7,50 euro (vermeerderd met de op het ogenblik van de verzending geldende portokosten).

Respijttermijn na eerste herinnering

De wet voorziet ook een aantal nieuwe termijnen die de consument beschermen tegen de automatische toepassing van schadebedingen. Dit is bijvoorbeeld een beding dat bepaalt dat de schuld met een bepaald forfaitair bedrag of verwijlinterest verhoogt in geval van wanbetaling.

Wanneer een consument zijn schuld niet heeft betaald op de vervaldag zoals opgenomen in de verkoopsvoorwaarden, én er een schadebeding van toepassing is, geldt er een respijttermijn van 14 dagen. Dit wil zeggen dat dit schadebeding enkel toegepast kan worden na het verzenden van de eerste (kosteloze) herinnering, en na het verstrijken van de termijn van 14 dagen volgend op die eerste herinnering. Deze termijn begint slechts te lopen op de derde werkdag na verzending van de eerste herinnering aan de consument. De wetgever houdt rekening met een verzendtijd van ongeveer drie dagen die een brief nodig heeft om de ontvanger te bereiken. Wanneer een ingebrekestelling wordt gestuurd via elektronische weg, zoals e-mail, dan begint de termijn van 14 dagen te lopen op de kalenderdag die volgt op de dag waarop de herinnering werd verzonden. Het is wel aan de ondernemer om aan te tonen dat de e-mail effectief werd verstuurd en ontvangen.

Voor KMO's is de wetgever milder. Indien de schuld aan een KMO niet binnen de genoemde 14 dagen is voldaan, kunnen zij de verwijlinteresten toch reeds aanrekenen vanaf de dag na de eerste herinnering.

Vormvereisten eerste herinnering

De eerste herinnering die wordt opgestuurd moet voldoen aan bepaalde vormvereisten. Zo moet ze het verschuldigd saldo bevatten, evenals het bedrag van het schadebeding dat verschuldigd zal zijn bij niet-betaling binnen de termijn van 14 dagen. Vervolgens moeten de identificatiegegevens van de onderneming vermeld worden, evenals een beschrijving van het product dat de schuld heeft doen ontstaan, samen met de datum van opeisbaarheid van de schuld. Ten slotte moet er ook een vermelding zijn van de termijn van 14 dagen waarbinnen de schuld moet worden terugbetaald vooraleer kosten, interesten of vergoedingen mogen worden ingevorderd.

Helena Verschueren

Advocaat

helena.verschueren@deprevernet.be

Wettelijke plafonds voor interesten en schadevergoedingen

Wanneer een consument zijn schuld niet of maar gedeeltelijk betaalt binnen de voorgeschreven termijn, kan de onderneming-schuldeiser enkel de betaling van verwijlinteressen en/of een forfaitaire schadevergoeding eisen, in zoverre deze uitdrukkelijk bepaald is in de overeenkomst. Deze verwijlinteressen en forfaitaire schadevergoedingen zijn onderworpen aan wettelijke plafonds.

De verwijlinteressen mogen niet hoger liggen dan deze tussen ondernemingen onderling (zoals bepaald door de wet van 2 augustus 2002 betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties). Deze interestvoet wordt tweemaal vastgelegd en bedraagt op dit ogenblik 12,5% voor het eerste semester van 2024.

Wat betreft de forfaitaire schadevergoeding: naast het feit dat deze uitdrukkelijk bepaald moet zijn in de verkoopsvoorwaarden kunnen deze niet hoger zijn dan de onderstaande bedragen:

- 20 euro als het verschuldigde saldo lager dan of gelijk aan 150 euro is
- 30 euro vermeerderd met 10 % van het verschuldigde bedrag op de schijf tussen 150,01 en 500 euro als het verschuldigde saldo tussen 150,01 en 500 euro is;
- 65 euro vermeerderd met 5 % van het verschuldigde bedrag op de schijf boven 500 euro met een maximum van 2000 euro als het verschuldigde saldo hoger dan 500 euro is.

Sancties

Elk schadebeding dat niet voldoet aan de wettelijke plafonds is

verboden en wordt als niet geschreven beschouwd. Het beding is nietig, maar zal dus niet de volledige overeenkomst teniet doen.

Het niet respecteren van de wet kan de onderneming duur te staan komen.

Als de onderneming de eerste gratis herinnering met wachttijd van minimaal 14 kalenderdagen, en de begrenzing van de schadebedingen niet in acht neemt, dan is de consument vrijgesteld van betaling van dat schadebeding.

In geval van betwisting, voorziet de wet ook dat een rechter kan bevelen dat elke betaling verkregen in strijd met de algemene bepalingen bij niet-tijdige betaling (ingebrekestelling, schadebeding) wordt beschouwd als een geldige betaling door de consument aan de schuldeiser, en daarenboven moet worden terugbetaald aan de consument door degene die de betaling heeft ontvangen. Met andere woorden: de ontvangen betaling moet worden terugbetaald, en de consument is bevrijd van de schuld. Deze (burgerlijke) sanctie van niet-nalevering van de wet heeft dus verregaande consequenties.

Uitsluiten in algemene voorwaarden?

Indien u bij het lezen van het voorgaande overweegt om de wet uit te sluiten in uw algemene voorwaarden, bent u er aan voor de moeite. De wet heeft de bedoeling de consument te beschermen en voorziet uitdrukkelijk dat men er niet contractueel kan van afwijken.

Conclusie

De nieuwe wet bouwt extra waarborgen in ter bescherming van de consument, maar legt ook bijkomende gedetailleerde verplichtingen op aan ondernemers die schulden invorderen van consumenten. De wet heeft een verregaande impact op de dagdagelijkse praktijk van het rappelleren van onbetaalde facturen van consumenten met het oog op invordering. Daarnaast zijn bepaalde bepalingen uit factuurvoorwaarden of algemene voorwaarden ongetwijfeld niet-afdwingbaar tegenover een consument, in het bijzonder voor wat betreft (de hoogte van) de schadebedingen en de nalatigheidsinteresten. Daarenboven zijn de sancties niet min. Een verwittigd ondernemer die vaak handelt met consumenten is er twee waard: laat uw voorwaarden nazien door een jurist of advocaat om deze in lijn te brengen met deze nieuwe wetgeving.

Emilie Nicosia

Ode Rooman

Thierry Migeotte

Pierre Boland

Pierre van Schendel

Benoit Rousseau

Juridische adviseurs van SDZ - info@sdz.be

" Wat als ik mijn sociale bijdragen niet kan betalen? "

Als je je sociale bijdragen niet kunt betalen, contacteer je best zo snel mogelijk je sociaal verzekeringsfonds. Je fonds kan samen met jou bekijken of een vermindering van je voorlopige bijdragen of een afbetalingsplan mogelijk is. Blijkt dit voor jou geen oplossing, dan kan je ook een vrijstelling van bijdragen vragen.

Vraag Antwoord

- het bijdragesupplement dat je nog moet betalen na een regularisatie (enkel als dit bijdragesupplement het gevolg is van de mededeling van het definitieve, beroepsinkomen door de Belastingen).

Voor de volgende bijdragen kan je altijd vrijstelling vragen:

- bijdragen als zelfstandige in hoofdberoep (inclusief primostarters),
- bijdragen als meewerkende echtgeno(o)t(e),
- bijdragen als zelfstandige actief na de wettelijke pensioenleeftijd of met een (vervroegd) pensioen als zelfstandige of als werknemer.

De vrijstelling van bijdragen kan geheel of gedeeltelijk worden toegekend.

Je kunt vrijstelling vragen voor de voorlopige bijdragen of voor het bijdragesupplement na een regularisatie van het beroepsinkomen.

Periodes waarvoor je vrijstelling van bijdragen krijgt, tellen niet mee voor je pensioen.

Aan welke voorwaarden?

- Je toont aan dat je je tijdelijk in een moeilijke financiële of economische situatie bevindt waardoor je de bijdragen niet kunt betalen. Bijvoorbeeld: je krijgt een leefloon, je bent het slachtoffer van een natuurramp, brand, vernieling van je zaak, je bent actief in een crisissector, je hebt onvoorziene noodzakelijke beroepsuitgaven.
- Je dient je aanvraag in binnen een termijn van 12 maanden.
- De bijdragen waarvoor je een vrijstelling vraagt, komen in aanmerking voor vrijstelling.

Voor welke bijdragen?

Je kunt vrijstelling vragen voor de bijdragen die je verschuldigd bent op het ogenblik van je aanvraag. Je vindt die bijdragen terug op de afrekening die je van je sociaal verzekeringsfonds hebt gekregen. Het kan gaan om:

- voorlopige bijdragen,

kwartaal waarvoor je de vrijstelling wil aanvragen.

Voor de regularisatiebijdragen begint de aanvraagtermijn van 12 maanden te lopen vanaf de eerste dag van het kwartaal volgend op het kwartaal waarin je de afrekening hebt ontvangen.

Ben je starter?

Start je als zelfstandige, dan moet je wachten tot het vijfde kwartaal verzekeringsplicht, voordat je een vrijstelling van de voorlopige bijdragen kan vragen voor je eerste 4 kwartalen verzekeringsplicht. Om die reden begint voor die kwartalen de aanvraagtermijn van 12 maanden pas te lopen op de eerste dag van het vijfde kwartaal verzekeringsplicht.

Hoe aanvragen?

Je kunt de vrijstelling van bijdragen op 2 manieren aanvragen.

1. Online

Vraag je vrijstelling van bijdragen online aan op www.social-security.be/citizen/nl/static/applics/cvb/index.htm

Tips

- Zelfstandigen die moeilijkheden ondervinden in bepaalde sectoren in crisis of door het coronavirus en die een vrijstelling van bijdragen online aanvroegen, melden dit best ook aan mailbox-dvr@rsvz-inasti.fgov.be voor een snellere behandeling van hun dossier.
- Bij je online aanvraag zal je een aantal bewijsstukken in pdf-formaat moeten toevoegen. Laad je die gevraagde documenten niet op, dan kan het RSVZ niet nagaan of je motivatie terecht is en kan het je aanvraag weigeren omdat ze onvoldoende gemotiveerd is.
- Treedt er bij het doorsturen van je aanvraag een technische fout op? Dan kan je nog steeds je aanvraag indienen via je sociaal verzekeringsfonds dat je aanvraag met bijlagen dan bezorgt aan de dienst Vrijstelling van bijdragen van het RSVZ.

2. Bij je sociaal verzekeringsfonds

- Vraag het standaardformulier bij je sociaal verzekeringsfonds of download het formulier op www.rsvz.be/nl/formulieren/aanvraagformulier-vrijstelling-sociale-bijdragen-zelfstandigen.
- Vul het formulier in.
- Stuur het aangetekend terug naar je sociaal verzekeringsfonds of geef het er ter plaatse af tegen ontvangstbewijs.

Je sociaal verzekeringsfonds zal je dossier doorsturen naar de dienst Vrijstelling van bijdragen van het RSVZ.

Zorg ervoor dat je aanvraag (aanvraagformulier + bewijsstukken) volledig is voordat je ze indient. Het is namelijk niet mogelijk om op een later moment nog nieuwe bewijsstukken te bezorgen.

Je krijgt de beslissing aangetekend toegestuurd.

Voor de volgende bijdragen kan je alleen vrijstelling vragen als de wettelijk verschuldigde bijdrage minstens even hoog is als die van een zelfstandige in hoofdberoep:

- bijdragen als student-zelfstandige,
- bijdragen als zelfstandige in hoofdberoep met gelijkstelling bijberoep (artikel 37).

Voor de volgende bijdragen kan je nooit vrijstelling vragen:

- bijdragen als zelfstandige in bijberoep,
- verminderde bijdragen als student-zelfstandige,
- verminderde bijdragen als zelfstandige in hoofdberoep met gelijkstelling bijberoep (artikel 37).

Krijg je een vrijstelling voor de voorlopige bijdragen van een bepaald kalenderkwartaal? Dan geldt die vrijstelling voor de regularisatiebijdragen van datzelfde kalenderkwartaal.

Tip: Vraag, voor je een aanvraag tot vrijstelling van de te betalen voorlopige bijdragen indient, aan je sociaal verzekeringsfonds of je in aanmerking komt voor een vermindering van het bedrag van de verschuldigde voorlopige bijdragen. Vaak biedt een vermindering je al een oplossing.

Aanvraagtermijn

Je moet je aanvraag indienen binnen een termijn van 12 maanden.

Voor de voorlopige bijdragen begint deze aanvraagtermijn te lopen vanaf de eerste dag van het kwartaal volgend op het

" Kan ik mijn consumentenklienten verplichten om digitale facturen te ontvangen? "

Meneer S.R. uit Dendermonde vraagt ons: "Ik zou graag willen stoppen met het versturen van mijn facturen per post naar mijn klanten en ze in plaats daarvan per e-mail in PDF-formaat willen verzenden. Kan ik mijn klanten verplichten om deze werkwijze te accepteren?"

ANTWOORD

Neen. U mag uw klanten niet verplichten om over te schakelen op elektronische facturen en u moet hen op correcte wijze informeren. Als u zich niet aan deze voorwaarden houdt, kan dit beschouwd worden als een misleidende of zelfs agressieve handelspraktijk, wat een inbreuk vormt op het Wetboek van economisch recht.

De hoven en rechtbanken behouden steeds hun soevereine beoordelingsbevoegdheid over de aanbevelingen, standpunten en andere informatie in deze guidelines. Dit betekent dat hoven en rechtbanken in een juridisch geschil kunnen afwijken van de inhoud van deze guidelines.

Deze guidelines hebben een evolutief karakter en kunnen dus op elk moment worden bijgewerkt.

Wat zijn de voorwaarden om over te schakelen van de papieren factuur naar de elektronische facturatie?

Als u de overschakeling naar elektronische facturen aan uw consumenten wil voorstellen, moet u dat doen via hetzelfde communicatiemiddel dat tot dan toe gebruikt werd voor het versturen van de facturen naar de betrokken consumenten, zoals per brief (en eventueel ook via andere bijkomende middelen, bijvoorbeeld per e-mail).

In uw communicatie moet u de consument duidelijk informeren dat hij of zij te allen tijde deze overschakeling mag weigeren, op eenvoudige manier en zonder kosten voor de consument, per e-mail of per brief. De elektronische facturatie kan immers problemen opleveren voor personen die niet vertrouwd zijn met het internet.

De wet verbiedt alle bedingen die de aangekondigde prijs verhogen omwille van de weigering van de consument om facturen via elektronische post te ontvangen. U mag de economische kost van de weigering van de elektronische facturatie dus niet doorrekenen aan de individuele consument.

U mag echter wel een prijsvermindering toekennen aan de consumenten die de elektronische facturatie aanvaarden.

De bovenvermelde voorwaarden zijn van toepassing in geval van

overschakeling van de papieren factuur naar de elektronische facturatie, in het kader van bestaande overeenkomsten. U mag er echter wel in voorzien dat de facturatie slechts op elektronische weg gebeurt voor de nieuwe contracten die u afsluit met consumenten. U moet de consument daarvan duidelijk in kennis stellen voordat hij of zij wordt gebonden door de overeenkomst.

Wat zijn de sancties in geval van inbreuk?

Inbreuken worden strafrechtelijk gesanctioneerd met een geldboete die kan oplopen tot 80.000 euro (of tot 4% van de jaaromzet als dat een hoger bedrag is).

De Economische Inspectie kan onderzoeken instellen naar aanleiding van een melding die zij via het Meldpunt ontvangt. Ze kan ook op eigen initiatief een onderzoek opstarten of het kaderen in een grootschalig algemeen onderzoek in de sector. Onderzoeken kunnen ook op vraag van de minister of het parket plaatsvinden.

Als een inbreuk wordt vastgesteld, heeft de Economische Inspectie voornamelijk de volgende mogelijkheden:

- een waarschuwing geven met de aanmaning de situatie te regulariseren;
- haar bevindingen doorgeven aan de procureur des Konings;
- gebruikmaken van een transactie (voorstel van een geldsom waarvan de vrijwillige betaling en de staking van de inbreuk, de strafvordering doen vervallen);
- een administratieve geldboete opleggen.

Edenred en SDZ bundelen hun krachten om u nog meer voordelen aan te bieden!

Edenred, marktleider in extralegale voordelen in België, biedt **eenvoudig te activeren oplossingen** waarmee KMO's, ondernemers en zelfstandige bedrijfsleiders **aantrekkelijke en creatieve loonpakketten** kunnen samenstellen en tegelijkertijd hun **fiscale lasten kunnen verlagen**. **Dankzij de nieuwe samenwerking met SDZ kunt u profiteren van exclusieve promoties en voorkeurstarieven!**

Uw voordelen bij Edenred als lid van SDZ

Edenred Maaltijd

35% korting*
met de promocode

TR2401SDI37

Edenred Eco

35% korting*
met de promocode

EC2401SDI53

Edenred Geschenk

35% korting*
met de promocode

TC2401SDI76

Edenred, de beste kaart

HANDIG

Aanvaard in het hele Mastercard-netwerk

DIGITAAL

Exclusief op Apple Pay en Google Pay

MILIEUVRIENDELIJK

De eerste kaart in België van gerecycleerd pvc!

Als SDZ-lid ontvangt u **50% korting op alle nieuwe bestellingen van Edenred-kaarten!****

Een kwaliteitsteam tot uw dienst

- 📍 **Persoonlijke begeleiding** in vier talen 🇧🇪 🇳🇱 🇩🇪 🇬🇧
- 📍 **Persoonlijk en geëngageerd commercieel advies**
- 📍 **Tevredenheidsscore van 4.2/5 op Google** ★★★★★

Een vraag?

federations-be@edenred.com

* Voor Ticket Restaurant geeft u de promotiecode door aan uw dossierbeheerder om van het exclusieve tarief te genieten. Voor Ticket EcoCheque en Ticket Compliment, kunt u uw promotiecode invoeren in uw MyEdenred-account of vermeldt deze aan uw Edenred dossierbeheerder om te profiteren van de exclusieve tarieven. Korting van toepassing op de basisprestatievergoeding.

** Vervolgens is elke vervangende kaart aan de gebruikelijke prijs van € 8

KLAAR OM TE ONDERNEMEN?

We zijn er om je business te lanceren en te helpen groeien!

bnpparibasfortis.be/starters

KLAAR VOOR JOUW WERELD

BNP PARIBAS
FORTIS

De bank
voor een wereld
in verandering